

Име

Държавно лесничейство "Кости", административна принадлежност РУГ Бургас.
Лесоустройствен проект 1998 година, ревизионен период 1986-1997.

Местонахождение

ДЛ "Кости" е получило името си от село Кости, където е установено седалището му. На северозапад то граничи с ДЛ "Граматиново", на североизток и изток с ДЛ "Царево", на запад с ДЛ "Малко Търново". Южна граница на лесничейството е държавната граница с Република Турция.

Територията на лесничейството е разположена в югоизточната част на Бургаска област, част от общините Царево и Малко Търново и обхваща следните землища или части от тях: от община Царево - цялото землище на село Кости и част от землищата на селата Българи и Бродилово; от община Малко Търново - части от землищата на селата Сливарово и Граматиново.

Географско положение

ДЛ "Кости" е разположено в югоизточната част на Бургаска област и на Република България.

Територията му се намира в българския дял на Странджа планина, по-точно рида "Босна" и покрайнината "Хасекия". Районът, който обхваща лесничейството, образува фигура с неправилна елипсовидна форма с дължина 18 км в посока север-юг и ширина 14 км в посока изток-запад.

Релеф

Релефът в района на ДЛ "Кости" има хълмисто-ридов характер. Теренът, разположен в североизточните разклонения на българска Странджа планина, е силно разчленен, с многобройни дълги, ниски и разлати била, които на места са снижени под формата на седловини и малки плата, и гъста мрежа от дълбоко врязани долове, със стръмни брегови склонове.

Разликите в надморските височини за територията на лесничейството са незначителни. Средната надморска височина е 148 метра. Най-висока точка е връх "Ходжата" - 326.2 м.н.в, намиращ се в подотдел 111 в. Най-ниска точка от горския фонд са подотдели 92 5 и 93 к - 15 м.н.в, до река Велека.

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	142,6	1,1
полегато (5-10)	641,4	5,0
наклонено (11-20)	6027,6	47,4
стръмно (21-30)	5654,9	44,5
мн.стръмно (над 31)	250,9	2,0
Общо:	12717,4	100,0

Хидроложки условия

Гъстотата на хидрографската мрежа на ДЛ "Кости" е със значителни различия, поради разнообразието на релефа и геоложкия строеж. Очертават се два водосборни басейна - на река Велека и река Резовска.

От всички странджански реки (за България), вливащи се в Черно море, **река Велека** има най-голяма дължина - 147 км и най-голям водосборен басейн - 995 км². Отточния режим на реката се характеризира с пролетно повишение, вследствие топенето на снега и валежи, намаляване на оттока и спадане на нивото през лятото (април - септември) и ново есенно повишение вследствие на увеличението на валежите.

По-важни притоци на реката в района на лесничейството са: Трашка, Български дол (Ургарски), Рогачев дол, Селски дол, Керезов дол, Зибков дол, Влахов дол, Осичевски дол, Браяновски дол, Ангеловски дол, Гърков дол, Богородишки дол, Ходжански дол, Марина река и други.

Река Резовска носи името на граничното с Република Турция село Резово. Местните хора я наричат река Резвая. Долината на реката е със силно врязани, стръмни и облесени брегове. Водния дебит е постоянен. По реката се намират множество прагове

и бързеи. В реката се вливат множество долове, най-големия от които е река Лопушница. Други по-важни притоци са: Янков дол, Зайков дол, Станков дол, Гръцки дол, Мучиевски дол, Ухлински дол, Живашки дол, Дяволски дол, Казийски дол, Тепавичарски дол.

Характерно за притоците и на двете реки е, че през лятото повечето от тях пресъхват, като само на отделни места се запазват видове с голяма дълбочина (2-3 метра), предимно в техните горни и средни течения. Водата се губи в долните течения, поради пясъчливите, наносни легла.

Геоложки строеж

Странджа е млада планинска верига, в изграждането на която вземат основно участие мезозойските наслаги от триаса и горната креда. Главните скали са черни глинести шисти и филитоидни глинести шисти, калцитови филити и метадибази. От седиментите и вулканичните скали се срещат брекчоконгломерати, конгломерати, пясъчници, мергели, аргилити, варовити пясъчници и др. Релефът на планината е дело на вертикалните движения на земната кора и на свързаните с тях денудация и ерозия през неоген-кватернера. Основните скали са образувани през различни геологични епохи. Мезозойските наслаги са значително променени от орогенните движения и от внедряването на млади плутонити.

Климатични условия

Според климатичното райониране по Събев и Станев от 1963 година, територията на ДЛ "Кости" попада в Континентално-средиземноморската климатична област, Южнобългарската климатична подобласт, Странджански климатичен район - неговата южна част. Само териториите, непосредствено около реките Велека и Резовска са към Черноморската климатична подобласт - района на Странджанското Черноморие.

Странджански климатичен район (южна част)

Обхваща земите с надморската височина от 150 метра до 326,2 метра, което е 80,8% от цялата площ на лесничейството.

Поради това, че през студената част от годината районът попада по-често в топлите сектори и централни части на средиземноморските циклони, и че при североизточните нахлувания, които носят по-резки застудявания, той попада в частта от потока, който иде откъм морето, зимите биват топли и с чести, обилни дъждове. За студените нахлувания от север и северозапад няма естествена защита, затова понякога се проявяват и някои доста резки застудявания. Средната януарска температура варира от +0.5°C до +2.5°C. Средната продължителност на снежната покривка е 96 дни. Лятото в района е слънчево и сухо, но поради близостта с Черно море, то не е така горещо. Юлските температури за отделните части варират между +20.6°C до +22.5°C.

Продължителността на периода с трайно задържане на температурата на въздуха над 10°C, приеман за период на пълна вегетация на горскодървесната растителност, е 202 дни.

Тук е редно да отбележим, че в района на лесничейството виреят някои вечнозелени храсти, като странджанска зеленика, кавказки джел, пирен и други, някои хигрофити, които в съчетание с жълтоземните почви, са доказателство за елементи на влажния субтропичен климат, характерен за Източното и Южно черноморско крайбрежие.

Климатичен район на Странджанското Черноморие

Тук попадат площите от 15 метра до около 150 метра надморска височина в района на ДЛ "Кости". Проявлението на особеностите на този климатичен район обхваща долините на реките Велека и Резовска или около 19,2% от общата площ на лесничейството.

Това е районът с най-мекия зимен режим, благодарение на близостта му до областта, през която минава немалка част от средиземноморските циклони, както и близостта до топлото през зимата море и южното му местоположение. През целия зимен сезон в района се случват около 17-18 дни с отрицателна средна температура. Снежната покривка, която се образува е много краткотрайна - около 15-16 дни от началото на третото десетдневие на декември до края на февруари. Трайното задържане на температурите над 10°C е около 12 април и остават такива до 21 ноември, или периодът на усилена вегетация е 223 дни. Лятото е много слънчево, сухо и много топло (но не горещо), като в комплекса от типично летните условия особена роля се пада на

добре изразената бризова циркулация. Под нейно влияние районът има невисоки летни температури. Средната юлска температура е между 22,5° и 23,5°С.

В заключение можем да обобщим, че климатът в района на ДЛ “Кости” е преходно-средиземноморски с черноморско климатично влияние и наченки на елементи от влажния субтропичен климат: зимата е мека; пролетта хладна; лятото е слънчево, сухо, но не горещо; есента е топла. Есенно-зимните валежи са значително по-големи от пролетно-летните. В района често падат тежки, мокри снегове, а по билата се образуват поледици, нанасящи значителни поражения на гората, особено на младите иглолистни култури.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в Таблица № 2 и Таблица № 3.

Таблица № 2
за температурата на въздуха

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Странджански район Южна част (150-450 м н.в.)	11,3	-6,5	+29,6
Странджанско Черноморие (0-150 м н.в.)	13,2	-2,4	+30,6

Таблица № 3
за количеството на валежите

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец с максимална валежна сума	Месец с минимална валежна сума
Странджански район Южна част (150-450 м н.в.)	950	XII	VIII
Странджанско Черноморие (0-150 м н.в.)	625	XII	VIII

Почви

В ДЛ “Кости” се срещат два основни почвени типа - канелени горски и жълтоземно-подзолисти. От интразоналните почвени типове, на отделни петна, са разпространени и алувиално-ливадни почви (по долината на река Резовска и река Велека).

Таблица № 4
за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
канелена излужена	6464,4	50,8
жълтоземно-подзолиста	6241,4	49,1
алувиално-ливадна	11,6	0,1
Всичко:	12717,4	100,0

Ерозионните процеси в една или друга степен са се развили върху площ от 137.6 ха, което е 1.0% от площта на стопанството.

Растителност

Според класификационната схема на типовете горски месторастения, територията на ДЛ “Кости” попада в Южнокрайграничната горскорастителна област, подобласт Странджа. Във вертикално отношение горските масиви са разположени в долния равнинно-хълмист подпояс на дъбовите гори.

Относителното постоянство на природната среда в Странджанския район, установило се в далечното минало, е обусловило и продължава да поддържа съществуването на чистите и смесени дъбови гори, като най-пригодни и устойчиви за тези условия. Значително място заемат чистите зимендъбови и източнобукови формации, както и смесените зимендъбово-благунови и източнобуково-зимендъбови, на много места с подлес от влаголюбиви понтийски видове - странджанска зеленика, лавровишня и други.

Основни дървесни видове за ДЛ “Кости” са зимния дъб (36.3% от залесената площ), източния бук (30.3%) и блягунът (19.2%). Тези три дървесни вида обхващат 85.8% от

залесената площ на стопанството. Широколистната дървесна растителност заема 90.4% от залесената площ (11384.5 ха). Семенните насаждения са 10314.7 ха (81.9%), а издънковите - 1069.8 ха (8.5%). Издънковите насаждения заемат североизточната част на стопанството (северно от река Велека).

В района на лесничеството (подотдел 4 б) е картирано едно находище на терциерния реликт обикновен тис, което попада в защитената местност "Марина река".

Иглолистните дървесни видове заемат 9.6% от залесената площ, което е 1215.7 ха. Те са залесявани, както на бедни (черен бор, бял бор), така и на среднобогати и богати месторастения (смърч, зелена дуглазка, морски бор). Първенство сред иглолистните видове държи черният бор с 811.5 ха (6.4%) от залесената площ. След него по разпространение са белият бор - 245.9 ха (1.9%) и зелената дуглазка - 102.9 ха (0.8%). Площно участие имат и останалите иглолистни видове - обикновен смърч, обикновена ела, морски бор, веймутов бор, атласки кедър, обикновена лиственица и западна туя.

С обявяването на Природен парк "Странджа", делът на иглолистните гори ще става все по-малък. Ще се разшири постепенното превръщане на част от иглолистните култури в смесени иглолистно-широколистни, а в по-далечно бъдеще се очаква и постепенното възвръщане на коренната широколистна растителност.

В ход е интензивна смяна на зимния дъб и благуна с източен бук. Само за 12 годишен период тази сукцесия е редуцирала площите, заети от зимен дъб и благун, с източен бук, който експандира повсеместно. Определена роля е изиграл човекът със своята стопанска дейност, предпочитащ дъбовата дървесина пред буквата, която неправилно се оценява от местното население като некачествена. Друга причина за увеличаване площта на източнобуквите дървостои е и наличието на вечнозелен подлес от странджанска зеленика, при който източния бук, като сенкоиздържлив, оцелява и продължава съществуването си, докато дъбовия подраст не се развива и остава в ториково състояние. Обявяването на Странджа за Природен парк и забраната за изсичане на странджанската зеленика влияят пряко върху намаляването на площите, заети от зимен дъб и благун.

Площно участие в дървесната флора на ДЛ "Кости" имат 36 вида, 10 от които иглолистни. От широколистните, освен трите водещи вида, своето място намират и: цер, обикновен габър, мъждрян, обикновен кестен, трепетлика, келяв габър, сребролистна липа, дребролистна липа, червена липа, брекиня, бяла акация, полски клен, обикновен явор, летен дъб, червен дъб, обикновена круша, полски ясен, обикновена бреза, черна елша, скоруша, шестил, странджански дъб, джанка. От гореизброените широколистни дървесни видове четири не се отнасят към автохтонната растителност - червен дъб, обикновена бреза, обикновен кестен и бяла акация. Тук се срещат като единични дървета в състава на насажденията: бадемволистна круша, киселица, гръцки орех, терпентинов кукуч и други. Мушмулата е характерен подлесен елемент и участва повсеместно в горуново-благуновите формации.

На територията на лесничеството се намират два природни резервата, единият от които "Силкосия", и е най-старият в България, а другият е биосферен - "Лопушна" и е под егидата на ЮНЕСКО. В тях са намерили защита редки, застрашени от изчезване и защитени видове, вписани в Червената книга за растенията в България. Всред богатото флористично разнообразие по-често срещани са: червена пираканта, обикновена калуна, пирен, понтийско бясно дърво, обикновена грипа, висока скрипка, гърбач, лечебна лавровишня, чашковидна звъника, багрилна звъника, лопух, странджанска боровинка, широколистен чашкодрян, обикновен нокът, тамянка, памуклийка, пухесто горянче, бодлива зайча сянка и много други.

Растящият тук представител на род Джел, бе обособен като нов самостоятелен вид - кавказки джел, различаващ се от остролистния джел, растящ из вътрешността на страната.

Таблица № 5
Разпределение на площта по дървесни видове

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	245,3	1,9	0,1	-
Смърч	19,2	0,2	-	-
Черен бор	811,2	6,4	0,6	-

Ела	13,4	0,1	-	-
Лиственица	1,3	-	-	-
Веймутов бор	8,2	0,1	-	-
Зелена дуглазка	102,8	0,8	-	-
Атласки кедър	1,3	-	-	-
Морски бор	11,0	0,1	-	-
Обикновена калуна	6,6	0,1	-	-
Западна туя	0,9	-	-	-
Червен дъб	1,3	-	-	-
Зимен дъб	4572,0	36,3	5308,2	42,1
Летен дъб	1,4	-	1,5	-
Благун	2417,8	19,2	2701,7	21,5
Цер	412,2	3,3	428,4	3,4
Габър	47,7	0,4	43,1	0,3
Трепетлика	15,5	0,1	15,1	0,1
Явор	2,7	-	6,5	0,1
Бреза	0,2	-	-	-
Мъждрян	28,8	0,2	8,0	0,1
Акация	7,2	0,1	5,4	-
Келяв габър	15,0	0,1	5,6	-
Брекина	7,8	0,1	15,3	0,1
Източен бук	3813,5	30,2	3939,8	31,3
Джанка	0,1	-	0,2	-
Странджански дъб	0,1	-	0,1	-
Черна елша	0,2	-	0,2	-
Кестен	23,6	0,2	14,9	0,1
Клен	5,9	-	5,9	0,1
Круша	0,4	-	0,4	-
Дребнолистна липа	0,8	-	0,7	-
Сребролистна липа	8,3	0,1	90,0	0,7
Скоруша	0,2	-	5,0	0,1
Шестил	0,1	-	0,1	-
Полски ясен	0,2	-	0,3	-
Мушмула	-	-	0,5	-
Зеленика	0,3	-	-	-
Филиреа медиа	0,1	-	-	-
Къпина	0,3	-	-	-
Памуклийка	2,1	-	2,6	-
Червена липа	2,6	-	2,6	-
ВСИЧКО	12609,6	100,0	12600,2	100,0

Характеристика на горския фонд

Общата площ на горския фонд на ДЛ "Кости" е 13134,8 ха и целият е предмет на устройство. Освен него (без да са горски фонд), в района на лесничеството са устроени и 10,1 ха изключени, но неусвоени гори и 40,2 ха гори върху земи от селскостопанския фонд. За тях са съставени отделни проекти за горския фонд. Всред земите на горския фонд се намират 27,7 ха чужди земи, които се отчитат с отчета на земята: реки – 17,1 ха и шосета – 10,6 ха. Земите по чл. 10 от ЗСПЗЗ са с обща площ 235.7 ха, дървопроизводителна - 208.5 ха и залесена - 169.5 ха.

Таблица № 6
Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	12600,2	96,0
Незалесена дървопроизводителна площ	117,2	0,9
Недървопроизводителна площ	417,4	3,1
Горски пасища	-	-
ОБЩО:	13134,8	100,0
в тч дървопроизводителна площ	12717,4	96,9

Таблица № 7
Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
---------------	-----------	---

Иглолистни	1416,7 / 1390,6	10,8 / 11,0
Широколистни високоствъблени	10380,1 / 9946,2	79,0 / 78,9
За реконструкция	219,2 / 193,2	1,7 / 1,6
Издънкове за прерастване	-	-
Издънкове за превръщане	1114,1 / 1056,5	8,5 / 8,5
Нискоствъблени	4,7 / 4,7	-
ВСИЧКО:	13134,8 / 12600,2	100,0

Цялата площ на лесничеството (13134,8 ха) е гора със специално предназначение. Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 8.

Таблица № 8
Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	-	-	-	-	-	-
Защитни	-	-	-	-	-	-
Рекреационни	-	-	-	-	-	-
Защитени	1416,7	1390,6	11718,1	11209,6	13134,8	12600,2
Други	-	-	-	-	-	-
Общо ЗРЗТ	1416,7	1390,6	11718,1	11209,6	13134,8	12600,2
Общо ДСФ+ЗРЗТ	1416,7	1390,6	11718,1	11209,6	13134,8	12600,2
Горски пасища	-	-	-	-	-	-
ОБЩО	1416,7	1390,6	11718,1	11209,6	13134,8	12600,2

В лесоустройственият проект от 1986 година е предвидено общо ползване в размер на 258720 куб.м (средно годишно 21560 куб.м), от което 11320 куб.м годишно от главни сечи и 10240 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсечени са общо 237941 куб.м (средно годишно 19830 куб.м) или 92% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 112657 куб.м (ср. год. 9388 куб.м) или 82,9%, а от отгледни и санитарни сечи 125284 куб.м (ср. год. 10440 куб.м) или 102% от предвиденото. Настоящото лесоустройство предвижда общ добив от 295465 куб.м с клонове или средно годишно 29550 куб.м – 33,8% добив от главни сечи и 66,2% от отгледни и санитарни сечи.

Санитарно състояние на гората

Санитарното състояние на горите в ДЛ "Кости" е добро. Повреди са установени върху 42.2% от залесената площ.

Най-засегнати са смесените дъбови насаждения. При тях има в най-голяма степен поражения от черен имел, суховършия, гниене (причинява се от гъбите дъбова и лъжлива прахан). При източнобуковите насаждения повредите се дължат главно на биологическо отслабване и появилите се гнилости в престарелите насаждения. При иглолистните култури повредите са от снеговали, снеголоми и ръжди.

От насекомните вредители се срещат борова листна оса, дъбова процесия, корояди, педомерка и листоврътка.

През 1995 върху 78,2 ха са изведени санитарни сечи сруще съхнене от трахеомикоза. Обобщените данни показват, че по-често боледуват чистите насаждения. Смесените дървостои са по-устойчиви и при тях процентът на повредите е значително по-нисък. Културите показват подобна на насажденията тенденция на повреденост.

Странични ползвания

Таблица № 9
За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (1986-1997) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (1998-2007) средногодишно
Паша - площ	хектари	6771,8	2563,7	1836,6
Едър добитък	брой	4537	50	1530
Дребен добитък	брой	27088	3374	7346
Сено	тона	9,500	1	20
Листников фураж	пр.куб.м	80	15	300

Билки	тона	-	0,290	10
Гъби	тона	-	0,170	5

Лечебни растения

Няма данни.

Видове от “Червена книга на НР България” и защитени от закона

Данни за растителни видове с природозащитен статус са дадени при описанието на растителността и при защитени природни обекти.

Лов и риболов

За лова и риболова на територията на ДЛ “Кости” е изработен ловоустройствен проект, подвързан в отделен том и представляващ неразделна част от настоящия проект.

Таблица № 10
Таксиране на дивеча

Фауна – видов състав:

Клас	Разред	Видове
Бозайници	Чифтокопитни	сърна, муфлон, дива свиня
	Зайцеподобни	заек
	Гризачи	катерица, обикновено горска мишка, полска мишка, сив плъх, воден плъх
	Насекомоядни	таралеж, къртица
	Прилепи	остроух нощник, дългопръст нощник
	Хищници	чакал, лисица, дива котка, язовец, белка, видра
Птици	Кокошеви	фазан, яребица, пъдпъдък
	Гълъбови	гривяк, гургулица, гугутка
	Пеликанови	къдроглав пеликан, голям и малък корморан
	Щъркелови	лопатар
	Гъскови	зеленоглавка, зимно и лятно бърне; мигранти – голяма и малка белочела гъска, червеногуша гъска, сива гъска, ням лебед, червен ангъч, сива патица, потапница
	Дъждосвирцови	малка рибарка
	Дневни грабливи	обикновен мишелов, голям и малък ястреб, белошипа и черношипа ветрушка, орел рибар, малък креслив орел
	Нощни грабливи	горска улулица, забулена сова, кукумявка
Влечуги	Костенурки	шипобедрена и шипоопашата костенурка
	Люспести	зелен гуцер, жълтокоремник, слепок, пепелянка, обикновена водна змия, пъстър смок, смок мишкар, стрелец, вдлъбнаточел смок, безкрак гуцер
Риби	Есетрови	моруна, есетра, чига, виза, пъструга
	Селдови	дунавска скумрия (карагъоз), малка дунавска скумрия (харип, блеч), дунавска пъстърва
	Щукови	обикновена щука
	Шаранови	див шаран, шаран, каракуда, толстолоб, платика, червеноперка, бабушка, распер, уклея, бяла мряна, морунаш, сом, гулеш, щипок
	Трескови	михалца
	Костурови	бяла риба, бибан, обикновен костур, попчета, слънчева риба

Защитени територии

В района на ДЛ “Кости” са обособени следните защитени природни обекти:

Резерват “Силкосия”, обявен с постановление № 10346/23.07.1931 на МЗДИ, изменен с постановления № 8455/20.04.1933, № 13188/20.09.1934 и № 2278/11.02.1936 с обща

площ 402.9 ха, от която 395.7 ха залесена и 7.2 ха незалесена. Резерватът е обявен за запазване на типичните за Странджа горски екосистеми от източен бук и горун, с вечнозелена понтийска растителност. Представителни за резервата са растителни видове от южноевксински тип, като: странджанска зеленика, странджанска боровинка, кавказки джел, пирен, колуна, лавровишня, червена пираканта, понтийско бясно дърво, пухесто горянче и други. От дървесните видове, характерни за тук и рядко срещащи се в България са мушмулата, странджанския дъб, източния бук и други. Средната възраст на резервата е 113 години, но отделни дървета надхвърлят и 200 години.

Резерват “Лопушна”, обявен със заповед № 2245/13.12.1956 на ГУГ с обща площ 2602,6 ха, от която 2466,5 ха залесена и 136,1 ха незалесена. Средната възраст на резервата е 126 години, но отделни дървета надхвърлят 200-250 години.

Народен парк “Странджа”, Цялата територия на ГС “Кости” попада в Народния парк “Странджа”. Той е обявен със заповед № РД-30/24.01.1995 на МОС. Целта е съхраняване на типичните Странджански екосистеми в първичен вид, с минимално участие на човека.

Природна забележителност “Дядо Вълко”, обявена със заповед № 4051/29.12.1973 на МГОПС с обща площ 15,1 ха, от която 15,0 ха залесена и 0,1 ха незалесена. Попада изцяло в землището на село Кости, община Царево. Обявена е за да се запази естествено находище на редкия за България пирен.

Природна забележителност “Махарата”, обявена със заповед № 4051/29.12.1973 на МГОПС с обща залесена площ 2.0 ха. Попада в землището на село Кости, община Царево. Представлява пещера с много карстови образувания.

Природна забележителност “Свети Илия”, обявена със заповед № 1301/05.05.1974 на МГОПС с обща залесена площ 0,5 ха. Намира се в землището на село Кости, община Царево, в селскостопанския фонд. Обявена е за да съхрани рядко срещащите се странджански дъбове. Включва 14 броя лъжници и 6 броя полски ясен, всички около 300 годишни.

Защитена местност “Кълката”, обявена със заповед № 25/09.01.1989 на КОПС с обща площ 18,6 ха, от която 17,3 ха залесена и 1,3 ха незалесена. Попада в землището на село Кости, община Царево. Обявена е за да запази гнездещите там редки нощни грабливи птици - бухал, горска улулица и други сови.

Защитена местност “Марина река”, обявена със заповед № 332/16.05.1991 на КОПС с обща площ 37,0 ха, от която 36,9 ха залесена и 0,1 ха незалесена. Попада в землището на село Българи, община Царево. Обявена е за да запази редки и защитени растителни видове, като: обикновен тис, лечерна лавровишня, кавказки джел и други.